Timboektoe p/a Het Wilde Weten

Timboektoe p/a Het Wilde Weten

De Aankondiging
(december 1996)

L.S.,

U bent getuige van de start van een vers projekt onder de naam: *Timboektoe per adres*, door Silvia B. en Rolf Engelen. Het projekt zal de tijd en aandacht ten opzichte van een ruimte centraal stellen. In meerdere grotere organisaties in het land zal, steeds voor één jaar, een kleinere ruimte geconfisceerd worden voor een infiltrant waarvan verwacht wordt dat deze op die plaats tot bijzondere resultaten komt.

Deze kunstenaar krijgt gedurende een half jaar de beschikking over die ruimte, om een idee uit te laten kristalliseren. Vervolgens zal de ruimte een half jaar lang geopend zijn voor publiek, op een voor de betrokken organisatie passende wijze.

Er is een kleine, zeer specifieke ruimte op de begane grond van Het Wilde Weten gevonden. Het is ooit door de nonnen als voorraadruimte bij het klooster getrokken, maar feitelijk ligt het deels op het grondegebied van het belendende schoolgebouw dat zichtbaar en voelbaar een halve meter lager ligt.

Deze ruimte is vrijgemaakt voor de Rotterdamse kunstenaar Gert Rietveld. Er is juist aan deze kunstenaar gedacht, omdat hij thans vooral bekend staat kleine, zeer specifieke ruimtes zelf te bouwen waarin altijd een bijzondere waarneming centraal staat. Van de gegeven ruimte krijgt hij per 1 januari 1997 de sleutel, alsmede een jonge kaas..

Hij zal de kaas regelmatig keren. Op 1 juli 1997 bent u van harte welkom de inmiddels gerijpte, belegen kaas te komen proeven.

Het Verzoek
(april 1998)

VAN TIMBOEKTOE P/A HET WILDE WETEN TOT DE PLAATS VAN BESTEMMING.

L.S.,

Zes maanden lang heeft mijn "torentje" vorig jaar in het kamertje achter de trap gestaan. Nu is het aangekomen op de plaats van bestemming - in het het geheugen van de mensen die.het gezien hebben.

Het documenteren van dit soort werk is problematisch. Zelfs als het je lukt het op de foto te krijgen krijgt de constructie teveel nadruk, en vraagt het nogal wat van het voorstellingsvermogen van de kijker de ervaring te reconstrueren.

Uitleggen wat er te zien was is nog erger. Wat moet ik vertellen? Wat ik verwachtte te zien toen ik het beeld bedacht? Alle dingen die ontstaan tijdens het uitvoeren van een idee? Bovendien - als ik al een "bedoeling" had met het beeld, ben ik toch nauwelijks de persoon die objectief kan vertellen of die bedoeling in het gerealiseerde beeld "leesbaar" was.

Ik geloof dat wij onze ervaring van de werkelijke, driedimensionale ruimte gebruiken om de wereld te "begrijpen". Denk aan het grote aantal ruimtelijke metaforen dat wij voor allerlei zaken gebruiken: je kunt een buitenstaander zijn en een binnenvetter, ergens boven staan en ergens onder vallen, een vooruitziende blik hebben en achterlopen, hoge idealen koesteren en lage lusten.

De installaties die ik de laatste jaren gemaakt heb bieden elk een specifieke ruimtelijke ervaring. Mijn hoop is dat die ervaringen deel gaan uitmaken van het "ruimtelijk repertoire" van de mensen die de werken ervaren hebben.

Het zijn vaak in de meest letterlijke zin "standpunten" - in dit verband is de Engelse uitdrukking mooier: "Points of View".

Ik wil graag weten wat mijn beelden betekenen. Daarom zou ik jullie uit willen nodigen mij te vertellen wat jullie gezien hebben. Ik bedoel dat in de meest concrete zin- denk aan een ooggetuigenverslag. Vertel mij wat er in je geheugen is achtergebleven. De bedoeling is die ooggetuigenverslagen te bundelen in een boekje dat als documentatie van het beeld zal fungeren.

Als je hieraan wilt meewerken, stuur mij dan je verhaal vóór 1 mei a.s. Mijn adres staat hieronder. Bij voorbaat hartelijk dank.

Gert Rietveld.

De Reakties

Het zijn vaak in de meest letterlijke zin "standpunten" - in dit verband is de Engelse uitdrukking mooier: "Points of View".

Ik wil graag weten wat mijn beelden betekenen. Daarom zou ik jullie uit willen nodigen mij te vertellen wat jullie gezien hebben. Ik bedoel dat in de meest concrete zin- denk aan een ooggetuigenverslag. Vertel mij wat er in je geheugen is achtergebleven. De bedoeling is die ooggetuigenverslagen te bundelen in een boekje dat als documentatie van het beeld zal fungeren.

Als je hieraan wilt meewerken, stuur mij dan je verhaal vóór 1 mei a.s. Mijn adres staat hieronder. Bij voorbaat hartelijk dank.

Gert Rietveld.

Bas Oomen:

Ik kom het kamertje binnen dat zich in een restruimte van het gebouw bevindt, namelijk achter de trap die naar de 1e verdieping leidt. Deze trap is nogal breed en wikkelt zich spiraalsgewijs om een glazen liftkoker naar boven het gebouw in. Voordat ik in het bewuste kamertje kwam, moest ik eerst door een andere ruimte die zich pal ónder de trap bevindt. Dit 'voor'kamertje heeft daardoor een sterk afgeschuind plafond. De helft van de ruimte lijkt te zijn weggesneden. Automatisch hield ik mijn hoofd scheef in dit kamertje, hoewel ik mijn hoofd niet zou stoten als ik rechtop was blijven lopen. Het gevoel dat ik me ergens onder de trap bevind blijft bij me als ik doorgelopen ben en me in het kamertje bevindt waar Gert Rietveld een aantal maanden in het geheim heeft gewerkt.

Met mijn hoofd nog steeds een beetje scheef zie ik een oranje geschilderde constructie die bijna de hele ruimte in beslag neemt. Dit roept een nogal claustrofobisch gevoel op. De verwarring verdwijnt als ik mijn hoofd helemaal terug in de verticale stand heb en de situatie beter kan opnemen. De constructie met de alarmerende kleur lijkt nu een soort toren of strandwachtershuisje te zijn. Het blijkt inderdaad een uitkijktoren te zijn als andere mensen de paar treden beklimmen en door een glasplaat (of was het een oculair?) op borsthoogte kijken. Met twee handen blijkt de toren te draaien te zijn, en herinneringen aan oude films met duikboten en periscopen dienen zich aan.
Ik loop om de toren heen en lees een bord dat vermeld dat betreden met niet teveel mensen tegelijk dient te gebeuren en

bovendien voor eigen risico is. Braaf wacht ik tot de toren leeg is en bestijg vervolgens het houten bouwsel, gadegeslagen door de andere aanwezigen.
De associatie met periscopen, en ook panoramakijkers deze keer, dient zich opnieuw aan, als ik de handvaten omklem en door de glasplaat kijk. Dat is niet per ongeluk zo blijkt nu, want in plaats van omhoog kijk ik omlaag, ónder de vloer van het kamertje waarin de uitkijktoren staat. Ik zie een decimeters lage ruimte waar tussen stof en gruis de vloerbalken lopen.
En ik kijk ook niet vérder weg maar juist dichterbij.
De maker/regisseur heeft duidelijk eerst het tegendeel willen opzoeken van de perceptie die uiteindelijk, in de 'ontknoping' van het geheel, wordt geboden: geen zicht uit het kamertje maar letterlijk zicht in het kamertje.

Cor Drost:

Eerst moest ik lachen, maar waarom dat nou precies was werd mij pas duidelijk toen ik de humor er allang niet meer van inzag. Achter mijn buro gezeten zie ik nog elke dag dit beeld: drie pootjes met daarop een rijp belegen hele kaas, het doet me denken aan de weide waar ik eens deel van uitmaakte, het smaakt naar vrijheid toen vrijheid nog vanzelfsprekend was. Het ziet eruit alsof het voor eeuwig lente zal zijn, maar ook daar kan ik in mijn onvolmaaktheid niet mee leven. Eigenlijk moet ik bekennen dat dit beeld langzamerhand een geheel andere status krijgt binnen de beperking van mijn buro, namelijk dat van een antibeeld; tegenover de trend die gevolgd wordt door menig aspirant van aandeel en optiegekte gedreven burger die weliswaar de weide ruikt maar 'm niet kan aanvaarden zoals hij is want er moet tenslotte gecultiveerd worden!
Een rijpe kaas als metafoor, druipend van genot, vers van 't mes en toch weer dat verlangen naar hetzij een oergevoel, hetzij de ware ruimte waarvan weinig leken kaas te hebben gegeten. Zo komt dan toch de humor weer terug die in deze context onontbeerlijk is maar nu rijper is dankzij het ingenieuze en de niet aflatende inventiteit die de aandacht vraagt en opeist op een terechte wijze.

Han Hoogerbrugge:

Wat heb ik gezien en wat had ik kunnen zien.
Het beeld gaf mij de gelegenheid een ruimte te bekijken die normaal gesproken niet zo makkelijk toegankelijk is.
Wat speelt er zich af onder de vloer? Niets?
Iedere keer als ik via het beeld de onderliggende ruimte bekeek zag ik wat ik zag; een lege ruimte waarin niets gebeurde. Steeds als ik keek bekroop mij eenzelfde gevoel vergelijkbaar met het in mijn jeugd opgedane gevoel dat er iets onder mijn bed gebeurde terwijl ik dat nooit kon zien. Ik had er speciaal een zaklantaarn voor aangeschaft. Ik lag heel stil in bed, deed of ik sliep, en dan ineens, zo snel mogelijk onder mijn bed kijken. Ik was altijd te laat.
Het betreden van het beeld probeerde ik zo stil mogelijk te doen maar het kraakte altijd. Ik wist dat ik daardoor nooit wat te zien zou krijgen, het beeld verraadde mijn aanwezigheid. Net als vroeger probeerde ik mezelf ervan te overtuigen dat er niets te zien was omdat er niets gebeurde, omdat er niets was. En toch..........

Hans Wilschut:

Beste Gert,
Een goed initiatief om via deze weg meer over je eigen werk te weten te komen, in de gewoonte van nederlandse kunstenaars misschien enigzins onwennig om zo vrijuit en op verzoek te spreken, maar hopelijk toch zinvol.
Je vraag is concreet, dus wil ik ook bondig antwoorden.

Het werk in Timboektoe deed me (het zal je niet verbazen) denken aan een uitkijktoren.

Hoog boven de wereld zoals we gewend zijn die te zien, ervaren we meestal een grootsheid en krijgen we een overzicht op de menselijke omgeving. We zijn letterlijk in staat neer te kijken op het menselijke bestaan, het razende verkeer, de bouwwerken, de door de mens aangelegde structuren en relativeren zo onszelf.

In Timboektoe keerde je deze ervaring om. In plaats van een *uitkijktoren* bouwde je een *inkijktoren*. Het gevoel van *overzicht* werd een gevoel van *inzicht*. Los van de louter visuele ervaring (die ik op zich niet zo interessant vond), beroerde je mijn gevoel van mens-zijn. Ik werd mij via een letterlijke omweg bewust van de plaats, waar je me gebracht had.
Hoog op poten vond ik mijzelf, beklemd, tussen plafond en platform. In het zichtbare alternatief dat je me gaf werd ditzelfde gevoel uitgedrukt.

De afgelopen tien jaar dat ik je werk ken valt me op, dat je vrijwel altijd op zoek bent naar een ervaring, die zich, te-

gengesteld aan het voor de hand liggende, laat zien. Een keur van ruimtelijke situaties vorm je hiertoe naar je eigen inzicht om tot een directe paradox. In Timboektoe laat je de bezoeker in dat kleine benauwde kamertje onder de vloer kijken als een muis zoekend naar een ontsnappingsmogelijkheid, zinspelend op de relativiteit van onze beleving.

Eigenlijk zie ik het werk als een enigzins laconieke variant op een klassiek principe, namelijk dat van het schilderij als uitkijk op de wereld. In vroegere tijden een uitdrukking van het gevoel te willen ontsnappen aan het alledaagse. In jouw werk een verwijzing naar onszelf, we kunnen ons toch terugtrekken in de wereld van onze verbeelding?

Ivo van den Baar:

Beste Gert,
Het is nog geen 1 mei, dus ik ben nog gerechtigd je te berichten over mijn ervaring bij, in, onder en rond jou beeld in het kamertje achter de trap van het Wilde Weten.

De deur van het kamertje is als een aankondiging van een reis, die ik zou maken per boot of vliegtuig. Niet de deur zelf, maar het blauwe patrijspoortje zorgt hiervoor. Nog voor ik de ruimte betreed dek ik mijn ogen af met mijn wimpers om een overvloedig oranje-wit licht te kunnen verwerken . (De zon heeft hier veel invloed op).

Eenmaal de deurstijl gepasseerd sta ik oog in oog met een bouwwerk. Het woord dekt het zichtbare volledig, ook vanwege het opschrift: 'betreden op eigen risico', iets wat zeer herkenbaar is in het Rotterdamse straatbeeld. Het bouwwerk is getimmerd van grof houten balken, dof oranje geschilderd (als grondverf) en wat betreft vorm en maat hoort het thuis in de categorie boomhut of kraaiennest. Het vult de ruimte volledig, in alle opzichten.

Ik bestijg de trap, wat onhandig vanwege de grote tredenafstand en ik kom uit op een 8(?)-hoekig platform met balustrade, met mijn neus bijna tegen een vierkante, centrale, verticale balk. Op ooghoogte is een luikje. Eerst geniet ik van het uitzicht: het raam van het kamertje ziet uit op een speelplaats van de kleuterschool en een stalen brandtrap. Dan richt ik mijn aandacht op de balk. Ik kijk in het luikje, maar ik zie niets. Dan merk ik een knopje op, zoals van een

deurbel. Ik druk er op, maar ik hoor niets. Ik druk nog eens en kijk gelijktijdig in het luikje. En jawel, er is iets te zien!

Vreemd genoeg herken ik het meteen: het is de ruimte onder de vloer van het kamertje. Het is niet een plek waar ik dagelijks kom, ik ben er nog nooit geweest zelfs. Maar ineens valt alles op zijn plaats! Dit is geen kraaiennest, maar een omgekeerde periscoop. Ik merk nu ook dat een en ander draaibaar is, waardoor ik 360° in het rond onder de vloer kan speuren.

Tegenwoordig zijn voor dit soort doeleinden bewakingscamera's in de handel. Ondanks dit besef voel ik me prettig in deze ervaring. Ik bevind me in een oercamera, zoals uit een jongensboek. Ik moet klauteren en ik kan er aan draaien. Dat beschouw ik als aangename sensaties. En wat ik uiteindelijk zie vergelijk ik met de schatkisten die ik in mijn jeugd her en der in de tuin begraven had: wat erin zat was totaal onbelangrijk, de plekken en het feit dat ik wist dat ze daar waren, gaven ze betekenis.

Ik daal moeizaam af van het, onder mijn gewicht krakende, bouwwerk. Glimlachend verlaat ik het kamertje en ga ik mijn atelier in.

Jason Coburn:

One thing that strikes me trying to remember Gert Rietveld's Timboektoe exhibition, are the associated events accompanying the actual recollection. I shall recall a few.

At the time I was busy building a DJ booth for a local night club. I was working with Flip, a very good technician; he came along because it was near the house where he grew up. It was where he spent most of his life until recently moving to another part of the city.

It was warm and cheese was being handed out at the door - another one of Rietveld's projects, I think. We followed the sound of other people to a small white room with a tower in the middle: the colour was either blue or orange. The colour was distinctive, Gert's work being vivid in colour. The neat, simple wooden structure completely occupied the room, allowing narrow passage to walk around its tapered, octagonal base.

The scant population of the room was leaving, somebody was on the tower looking through its inverted, submerged periscope. When this person had descended from the tower's headhigh summit, I took my turn viewing the downturned periscope. The shaft buried itself in the ground and the head of the viewing lens nested beneath the floorboards, ostrich style. The obvious pun was, there you were, perched on a viewing platform, only to see what is under the floor. 360 degree rotation was possible, giving a view of a confined, dusty, disconnected space. It was an odd experience and I

don't remember seeing much. Perhaps this was because of the underfloor supports.
If I remember correctly, the tower legs penetrated the floorboards to the foundations below. This allowed you to see the supports of your privileged diorama. This could be my imagination working overtime: a good thing, because this work encourages childlike ways of using the imagination. If you take away a surface, revealing another layer of vision, it naturally rouses people's curiosity. A good example is when canals are cleaned. Section by section, water is drained out, and then the canal floor can be cleared. If you ever see this being done, there will be passers-by stood looking at what was previously hidden. The same goes with Gert's tower. You are somehow compelled to climb it and check out the view. Not because you feel obliged to, but because of its appeal to the imagination's curiosity.

Afterwards, we went to see Flip's old house. It was at the back of the building. Next door was Flip's old school, so not only did he see his old house, he also saw it from a location unvisited since childhood.

Leslie Robbins:

Thursday April the 10th, 1997
The door opened hard, releasing as if from behind bars a lone block of cheese encased in orange rind, perched upon a three legged stool. An ageing round with an attitude I liken to a cocky 16th century queen peering out from her kept quarters, in an island castle far away from her king. Silenced, in Timbuctoo.

Tuesday July the 1st 1997
A second, adjacent room opens to the public with what appears to have been an elaborate security system built for the sole purpose of having protected its treasure, now gone and sliced into pieces. An apparatus designed to seek out the enemy, just short of destroying it, even if it were only a mouse. A visual game I liken with glee to some people's preoccupation with posession and fear.

Maria Ikonomopoulou:

Ik zag een knal-oranje houten bouwsel, dan klom ik erop en keek door een glazen oog.
Daarin zag ik, heel ver weg, iets donkers, dat steeds lichter werd maar het bleef toch donker, grijs-bruine bakstenen.

Renée Zijderveldt:

Beste Gert,
Een stil plekje vond ik op jouw torentje in het Timboektoe-celletje p.a. Robert Fruinstraat 35.
Op de achtergrond het geroezemoes van mensen die er niet meer toe deden, ik ging een Rietveld experience meemaken...
Het beetje gemene oranje kraakte toen ik met een tikkeltje angst haar laddertje betrad - slechts toegankelijk voor één persoon! - Ik ben naar boven geklommen om naar de bodem van mijn blik te kijken en heb nu een ontmoeting met de ruimte onder de vloer van het kamertje waar het geruststellend stil is om te zien. Nu heb ik zo'n gevoel om het van de toren af te willen schreeuwn dat ik "het" gezien heb maar ik waardeer de kalmte juist zo.
Achterstevoren klim of daal ik naar beneden.

Rolf Engelen:

Beste Gert,
Ik klim naar boven en kijk naar beneden, het beeld dat ik zie is het fundament van mijn staan.
Zo stond ik niet eerder op de grond. Meestal is het beeld dat ik met mijn geestesoog zie, mooier en volmaakter dan het gerealiseerde beeld. Het volmaakte beeld verdraagt de realiteit zelden.
Het duurt vaak een tijd voordat het gerealiseerde beeld en het ideale beeld samen kunnen gaan.
Soms lukt dit niet, dan blijft het ideale beeld bevangen door de teleurstelling die de realiteit teweeg heeft gebracht. In deze bespiegeling merk ik dat er een omgekeerde werking optreedt, het ideale beeld word gevormd terwijl ik schrijf.
Het beeld vindt zijn vrijheid en een plaats in mij.

Silvia B.:

(Een half jaar lang ben ik in spanning geweest over wat Gert zou doen met het gegeven van deze Timboektoe p/a. We hadden speciaal hem uitgenodigd omdat we van hem iets bijzonders verwachtten, juist op deze plek. Pas op de dag van de opening heb ik het zelf mogen zien. Ik vond het geweldig en kwam in een uitgelaten stemming door het speelse, het spannende en tegelijk filosofische van de installatie. Later heb ik het nog vaak laten zien aan bezoekers en heb zo steeds opnieuw de eerste objectieve ervaring mee kunnen maken. Dit verslag is daardoor een mix, een poging tot objectiviteit met een flinke dosis subjectiviteit.)

Timboektoe p/a Het Wilde Weten, een verslag

Aan het einde van de gang in het klooster schijnt een blauw licht op de trap naar de eerste. Het is afkomstig van het neon uithangbord van Timboektoe p/a. De gang neemt hier een zijpad en loopt rond de lift naar een hoge witte deur met een rond blauw raampje erin. Hierachter heeft Timboektoe zijn adres dit jaar.

Het zijn twee ruimtes. Van de eerste ruimte loopt het plafond rechts vanaf de hoogte van de deur schuin naar beneden af: ik sta onder de trap. Er staat een melkkrukje. Er liggen uitnodigingskaarten op voor de opening van deze Timboektoe p/a Het Wilde Weten. Hetzelfde krukje met een grote ronde kaas erop staat op de kaart afgebeeld in het gras. De kaart herinnert aan het feit dat die jonge kaas hier op deze plek een half jaar heeft gelegen. Dat Gert hem steeds ge-

keerd heeft bij zijn bezoeken aan zijn tijdelijk domein en dat we op de opening van deze tentoonstelling goede belegen kaas hebben geserveerd.

Rechtdoor is een doorgang naar de tweede ruimte, door een bijzonder dikke muur. Hier komt een oranje schijnsel me tegemoet. Als ik eenmaal binnen ben, sta ik gelijk voor een raam aan mijn linkerhand; het kijkt uit op een schoolplein. Ik voel me wat te groot voor dit raam. Als ik naar beneden kijk zie ik dat de radiator van de centrale verwarming onder het raam voor de helft verzonken is in de vloer. Het ouderwetse zeil op de vloer loopt netjes door van het ene in het andere kamertje. Er is een rechthoekige hap uit de vloer genomen voor de radiator. En als ik naar rechts deze ruimte in kijk, zie ik dat er nog acht kleinere rechthoekige hapjes weggenomen zijn. Daar word ik gedwongen omhoog te kijken.

Het kleine kamertje wordt rechts van de doorgang bijna geheel gevuld met een erg oranje installatie. Het is een houten uitkijktoren die beklommen kan worden. Omhoog dus. Een bordje op de trap zegt dat dit voor mijn eigen risico is. Ik heb er wel vertrouwen in ondanks het gekraak en gewiebel, maar als ik boven ben, ben toch blij met de leuning rond het platform. Een kijker vormt de spil van de toren. Vasthoudend aan de handgrepen aan weerszijden kan ik hem rondraaien terwijl ik mee rondloop op het achtkantige platform. Ik kijk in een rechthoekig zwart gat. Zelf kan ik beslissen wanneer ik het uitzicht belicht met het knopje op de linker handgreep. Steeds verschijnt er dan een kleine vierkante compositie: stoffige bodem met oranje vertikale tegen een bakstenen achtergrond of: horizontale met in de verte stukje hout tegen achterwand die hoek maakt met wand met heel

andere bakstenen. Kleine, vierkante, vrijwel abstracte, maar heel schilderachtige opnamen.

Slechts een persoon tegelijk kan de installatie beleven. Het laat zo de bezoeker dichter het gevoel benaderen dat Gert zelf gehad moet hebben gedurende het eerste half jaar in deze ruimte. Dat is mooi. Nog mooier is dat deze ingreep zoveel vraagt van het kijken zelf. Gert biedt met deze periscoop een omgekeerd uitzicht. Uitzicht onder de vloer. Of eigenlijk tussen de originele schoolvloer waar de acht oranje poten van de toren op staan en de latere kloostervloer. Uitzicht op de geschiedenis van dit kamertje en op de eigen wankele basis.

keerd heeft bij zijn bezoeken aan zijn tijdelijk atelier, dat we op de opening van deze tentoonstelling [illegible] kaas hebben geserveerd.

Rechtdoor is een doorgang naar de tweede ruimte, door een bijzonder dikke muur. Hier komt een oranje schildpad me tegemoet. Als ik eenmaal binnen ben, [illegible] raam aan mijn linkerhand; het kijkt uit op een schoolplein. Ik voel me wat te groot voor dit raam. Als ik naar beneden kijk zie ik dat de radiator van de centrale verwarming onder het raam voor de helft verzonken is in de vloer. Het ouderwetse zeil op de vloer loopt netjes door van het ene in het andere kamertje. Er is een rechthoekige hap uit de vloer genomen voor de radiator. En als ik naar rechts deze ruimte in kijk, zie ik dat er nog acht kleinere rechthoekige hapjes weggenomen zijn. Daar word ik gedwongen omhoog te kijken.

Het kleine kamertje wordt rechts van de doorgang bijna geheel gevuld met een erg oranje installatie. Het is een houten uitkijktoren die beklommen kan worden. Omhoog dus. Een bordje op de trap zegt dat dit voor mijn eigen risico is. Ik heb er wel vertrouwen in ondanks het gekraak en gewiebel, maar als ik boven ben, ben toch blij met de leuning rond het platform. Een kijker vormt de spil van de toren. Vasthoudend aan de handgrepen aan weerszijden kan ik hem ronddraaien terwijl ik mee rondloop op het achtkantige platform. Ik kijk in een rechthoekig zwart gat. Zelf kan ik beslissen wanneer ik het uitzicht belicht met het knopje op de linker handgreep. Steeds verschijnt er dan een kleine vierkante compositie: stoffige bodem met oranje vertikale tegen een bakstenen achtergrond of: horizontale met in de verte stukje hout tegen achterwand die hoek maakt met wand met heel

Ik zou in de eerste plaats etc. etc.

Rolf en Silvia - bedankt dat jullie mij voor dit projekt uitgenodigd hebben

Het Wilde Weten - bedankt voor de gastvrijheid.

Verder wil ik Bas, Cor, Han, Hans, Ivo, Jason, Leslie, Maria, Renee, Rolf en Silvia bedanken voor hun reactie, en ook Rudolf Teunissen die op mijn verzoek reageerde met een uitgebreid visueel verslag dat niet in dit boekje is opgenomen.

Het was mij een Waar Genoegen.

Rotterdam, augustus 1999
Gert Rietveld